

Forordning af 30.maj 1828

Forordning om Adskilligt som i Henseende til Daaben bliver at iagttage. (Dåbsforordningen)

Gr. Kongen er kommen i Erfaring om, hvorledes Fr. 27 Jul. 1771, tvertimod sin hensigt, jevnlig misbruges til utilbørlig Udsættelse med Børns Daab; hvorfor det er fundet uomgiængelig fornødent, at anordne passende Tvangsmidler mod de Forældre, der forsømme den Pligt, der baade efter Religionens og Statens Love paaligger den i saa Henseende. Endvidere har Kongen anseet det meest svarende til Daabens Væsen og Betydning, at den forettes paa de til Gudstienesten helligede Steder, og at Undtagelse derfra kun tilstædes i virkelige Nødvendigheds- Tilfælde. Saa har Han og fundet det hensigtsmæssigt, at give nærmere Bestemmelser angaaende nogle andre i Forbindelse dermed staaende Punkter. Thi befales:

1.) Ligesom det er Pligt for alle Forældre, der bekender sig til den christelige Religion, at lade deres Børn ved Daabens Sacramente indlemme i den christne Kirkes Samfund, saaledes paaligger det dem og at opfylde denne Pligt inden en vis passende Tid. Denne bestemmes saaledes, at Børn, der fødes fra 1 Mart. til 1 Sept., begge inclusive, skulle døbes inden 8 Uger efter Fødselen; hvorimod det tillades Forældre at udsætte Daaben af de Børn, som fødes i den øvrige Tid af Aaret, til den først paafølgende Mai Maanedes Udgang.

2.) Daaben bør, som Sacrament, ordentligviis altid forrettes af Vedkommende Præst og i Kirken. Dog bør det, naar Barnet, formedelst beviisligt Sygdomstilfælde, kunde være Fare undergivet ved af føres til Kirken, være tilladt at lade det døbe i dets Hiem, og hvis saadan Svaghed skulde vedvare til Barnet naaer den i § 1 befalede Alder, skal det endog være Pligt at foranstalte det hiemmedøbt, da det ikke kan tilstedes, at lade det længere Tid henligge udøbt, ligesom det naturligviis og vilde være utiladeligt at føre det svage Barn til Kirken i en Tilstand, hvori dets Liv og Sundhed kunde være udsat for Fare.

3) Naar i Medhold af § 2 et Barn hiemmedøbes, skal Daaben dog forrettes af vedkommende Præst, med mindre Barnets Liv maatte være i saa øieblikkelig Livsfare, at det var umueligt at faae Daaben forrettet ved ham; thi i saa Fald skal det være tilstedt, at lade en anden ordineret Mand, en Skolelærer eller en anden vel oplyst Christen af sat Alder og gode Sæder, døbe Barnet, ligesom og Daaben da kan meddeles af Barnets fader. Jordemødre eller andre Qvinder maa ikke dertil bruges, med mindre Barnets Svaghed, i Forbindelse med de øvrige Omstændigheder, skulde forhindre at faae en Mandsperson af ovenanførte Egenskaber til at forrette Daaben.

4.) Naar Barnet døbes hiemme i Huset, skal det være Præsten tilladt at gjøre saadanne Afkortninger i den foreskrevne formular, som Omstændighederne kræve, dog at hvad der væsentlig hører til den christne Daab ingenlunde forbigaaes. I de enkelte Tilfælde, hvor en Uordineret, i Medhold af § 3, døber, bør den Døbende, efter at have ladet sig opgive Barnets Navn, blot navngive det, og, ved at øse reent Vand paa dets Hoved, døbe det i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellig-Aands, samt derpaa læse Fader Vor. Iøvrigt bør ved Hiemmedaab al muelig Værdighed og Anstændighed iagttages.

5.) Saafremt den lovbefalede Tid er udløben, uden at Barnet er blevet døbt, bør Præsten advare Faderen, eller, hvis det er et uægte Barn, Moderen om at iagttage Lovens Bud, og hvis den Paagieldende ikke inden 8 dage derefter opfylder saadan sin Pligt, bør Præsten anmelde Forsømmelsen, i Kiøbenhavn for Magistreten, men paa andre Steder for Amtmanden. Disse Øvrigheder have da at tilholde Forældrene inden 8 dage at lade Barnet døbe, under Mulct af 1 til 5 Rbdlr Sølv til vedkommende Fattiggasse, hvilken Mulct paalægges for hver Uge, de fremdeles sidde Øvrighedens Tilhold overhørige, og hver fjerde Uge fordobles. Ved Mulctens Bestemmelse har Øvrigheden at tage Hensyn saavel til de Paagieldendes Kaar, som til de Omstændigheder, der gjøre Forsømmelsen mere eller mindre tilregnelig. Iøvrigt bør denne Mulct, saafremt den ei mindelig erlægges, hver Uge inddrives ved Udpantning, tillige med samme Udpantnings- Gebyhr, som for Kongelige Skatter er bestemt. I Uformuenheds-Tilfælde afsones Mulcten efter de almindelige Lovbestemmelser.

6.) Hvor Forældrene have ladet deres Barn hiemmedøbe, bør dette dog, inden den i § 1 bestemte Tid, og under de i § 5 hiemlede Tvangsmidler, føres til Kirken og dets Daab der stadfæstes paa den hidtil brugelige Maade. Dog bør Sognepræsten, paa Grund af beviislig Sygdom, meddele Udsættelse hermed i 4 Uger, og fornye denne Udsættelse hver Gang for 4 Uger, saa ofte Beviset gientages for at Barnets Sundheds Tilstand ikke endnu tilsteder, at det føres til Kirken.

7.) Daaben og dens Stadfæstelse i Kirken tilfalder altid, hvor intet særskilt Regulativ heri gjør Forandring, Sognepræsten i den Menighed, hvortil Barnet hører paa den Tid, Handlingen forrettes; ligesom denne og har at antegne Daaben i sin Embedsbog paa den i saa henseende befalede Maade. Til Hiemmedaab kan derimod enhver af Menighedens Præster, og, under den i § 3 nævnte Betingelse, ogsaa Andre bruges; men naar saaledes en Anden, end en af Menighedens Præster, har forrettet en Hiemmedaab, bør Faderen, eller, når denne er fraværende eller Barnet er født udenfor Ægteskab, den der har forrettet Daaben, inden 24 Timer i en Kiøbstad og 4 Dage paa Landet, derom gjøre Anmeldelse til Sognepræsten, for at denne kan foranstalte den fornødne Antegnelse i Kirkebogen. Denne Anmeldelse bør indeholde en fuldstændig Forklaring om Aarsagen til at Barnet blev hiemmedøbt, og, hvis Daaben er forrettet af en uordineret Person, bør Præsten tillige forsikre sig om, at Barnet virkelig har modtaget den christne Daab, hvorom de tilstedeværende Vidner, saavelsom den, der har forrettet Daaben, skulle være pligtige, ved Møde for Præsten, om det af ham begieres, at afgive deres Forklaring. Foruden denne anmeldelse til Sognepræsten, skal tillige enhver Hiemmedaab, hvad enten den forrettes af vedkommende Præst eller af hvilken anden dertil Berettiget i Følge § 3, tillige, inden foranførte Tidspuncter, anmeldes for den Kirkebetient, som tillige med Præsten fører Bog over de ministerielle Handlinger.

8.) Forsømmes den i § 7 foreskrevne Anmeldelse, bør den Skyldige derfor ansees med Mulct fra 1 til 5 Rbdlr Sølv til vedkommende Fattiggasse efter den i § 5 nævnte Øvrigheds nærmere Bestemmelse. Dersom det findes, at Hiemmedaab er valgt uden tilstrækkelig Grund, eller at man, uden nogen i § 3 hiemlet Aarsag, har ladet Barnet døbe af nogen Anden end vedkommende Præst, bør enhver af de Skyldige tiltales til at erlægge en Mulct til Fattiggassen fra 2 til 10 Rbdlr Sølv efter Sagens Beskaffenhed og deres Formueomstændigheder.

9.) For at have paalideligt Opsyn med, at alle Børn betimeligen døbes i Overeensstemmelse med de ovenanførte Foreskrifter, bør enhver Barnefødsel, i Kiøbstæderne inden 2 Dage og paa Landet inden 8 Dage anmeldes for den i Slutningen af § 7 ommeldte Kirkebetient, der strax indfører saadan Anmeldelse i det Eksemplar af Kirkebogen, han haver at holde, og hver Uge giver Sognepræsten Underretning om alle deslige i Ugens Løb giorte Anmeldelser, hvorefter denne og haver at bemærke det Fornødne i sit Eksemplar af Kirkebogen.

10.) Foranførte Anmeldelse paaligger i almindelighed Faderen, men hvor denne ikke er tilstede, samt naar det er et uægte Barn, da Moderen eller dem, som ere om hende og besørge de Anliggender, som denne, formedelst sin Tilstand, ikke selv kan besørge. Forsømmelse af foranførte Pligt straffes, efter den i § 5 nævnte Øvrigheds nærmere Bestemmelse, med Mulct fra 1 til 5 Rbd. Sølv til Districtets Fattige, med Tillæg af 1 til 5 Rbd. Sølv for hver Uge, hiin Pligts Opfyldelse maatte være tilsidesat.

11.) Naar Forældrene, inden Barnet døbes, forlade det Sogn, hvori Barnet er født, have de, under det i § 10 ommeldte Ansvar, inden i § 9 bestemte Tid fra Flytningen at regne, at gjøre Anmeldelse om Barnet for vedkommende Kirkebetient i det Sogn, i hvilket de nu ere indflyttede, samt om den saaledes i Anledning af Bopæls Forandring skeete Anmeldelse fremlægge Attest for Kirkebetienten ved det først meldte Sogn, som foranstalter det Fornødne herom bemærket i Kirkebogen, og derom meddeler Sognepræsten Underretning.

12.) Til ydermere Betyggelse for at behørig Anmeldelse skeer, bør i Kiøbenhavn Jordemødrene 14 Dage efter hvert Nytaar give vedkommende Sognepræster speciel Underretning om de Fødsler, hvorved de i det tilendebragte Aar have været brugte. I Forsømmelsestilfælde bødes 1 Rbd. Sølv for hver Uge, hvilken Mulct inddrives ved Udpantning efter den i § 5 nævnte Øvrigheds Foranstaltning. Dersom i Indberetningen nogen Fødsel findes at være udeladt, eller Tiden urigtig bemærket, bør Jordemoderen derfor tiltales og dømmes til en Mulct at indtil 20 Rbd. Sølv til Fattigvæsenet, hvis Feilen har sin Grund i Ugtsomhed, men til høiere Bøder eller efter Omstændighederne Bestillings Fortabelse, saafremt forsætlig Urigtighed er begaaet.

13.) To til tre Dage, førend et barn skal døbes i Kirken eller dets Daab sammesteds bekræftes, skal Forretningen bestilles hos Sognepræsten. Ordentligviis bør, naar der er et ægte Barn, Faderen selv møde hos Præsten i foranførte henseende, men er det en bekjendt Mand, kan Begieringen og Anmeldelsen og skee skriftlig, ligesom og, hvor Faderen ei selv kan møde, samt naar det er et uægte Barn, en Paalidelig Person kan sendes til Præsten, for at foranstalte og meddele det Fornødne. Da det derhos paaligger Præsten at paasee og overholde al muelig Orden og Nøiagtighed i Protocollernes Førelse, af hvilke Attester udstædes, hvorpaa Børnenes Vel i Tiden kan, samt naar det er et uægte Barn, en paalidelig Person kan sendes tin beroe, have Vedkommende uværligen at meddele ham alle til Forretningen hørende Oplysninger, samt, når Forældrene ere viede udenfor Pastoratet, forevise Vielse-Attest, om han det forlanger. Den samme Bestilling skal ogsaa skee hos vedkommende Kirkebetient, hvis Pligt det er at indføre Daabsforretningen i sin Embedsbog,

14.) Naar Daaben eller Daabens Bekræftelse forefalder paa en Dag, da der er offentlig Gudstjeneste, bør den skee til Høimessen, og saasnart Psalmen efter Prædiken er afsiungen, med mindre Altergang finder Sted paa en saadan Dag; thi da skal, for at ikke Altergangen skal forsinkes, Daaben først forrettes, naar Kommunionen er forbi,

dog førend Beslutningspsalmen synges. Dog skal det, i Betragtning af det større Antal Børn, som i de Kiøbenhavnske Menigheder blive at føre til Kirke, være tilladt, at det i disse Menigheder fremdeles forbliver som hidtil, at Daaben eller dennes Stadfæstelse først foregaaer, efter af Høimesse-Tienesten er til Ende. Paa andre Dage kan denne hellige handling foretages, i Kiøbenhavn til hvilken Tid om Formiddagen, der regnes til Kl. 2, Præsten bestemmer, hvorved han dog, saavidt mueligt, bør rette sig efter Forældrenes Ønsker og Leilighed; men udenfor Kiøbenhavn bør paa saadanne Dage Anordn. om Almueskolevæsenet i Kiøbstæderne i Danmark, 29 Jul. 1814. § 28, og Anordn. for Skolevæsenet paa Landet S. D. § 21 iagttages. Naar flere Børn paa samme Dag skulle døbes, bør dette skee i den Orden, hvori Daaben er bestilt.

15.) Naar Hiemmedaab forlanges hos Præsten, bør han, saasnart skee kan, foretage denne Handling; dog bør Forældrene, hvor det behøves, skaffe ham Befordring til det Sted, hvor Daaben skal forettes.

16.) Hvor det er tvivlsomt, om et Barn retteligen er døbt, bør det døbes paa samme Maade, som ethvert andet Barn. Denne Regel finder og i Særdeleshed Anvendelse paa Hittebørn, og om der ved et saadant findes en Seddel, som indeholder, at det er døbt, skal dette ikke ansees som Beviis nok, men kan dog benyttes som Veiledning til nærmere Efterforskning.

17.) Til Faddere ved Daaben maa Ingen antages, som ikke bekiender sig til den christelige Religion, ei heller Nogen, som ikke endnu er confirmeret. Iøvrigt bør det have sit forblivende ved Lovens 2-5-5, hvorhos der ved enhver Daab bør i det mindste være tre Vidner.

18.) Ved den i § 13 befalede Anmeldelse, hvorved fadderne opgives for Præsten, haver denne at paaagte, at ingen Uberettiget stedes til at være Daabsvidne; ligesom han og bør paasee, at intet upassende Navn, som Vedkommende kunde falde paa at foreslaae, gives noget Barn. Iøvrigt bør hvert Barn ved Daaben benævnes ei alene med fornavn, men og med det familie-eller Stamnavn, som det i Fremtiden bør bære.

19.) Hvad de Børn angaaer, som for Tiden henligge udøbte eller blot ere hiemmedøbte, uden at deres Daab er stadfæstet i Kirken, blive de i § 5 og 6 hiemlede Forskrifter ei at anvende førend 4 Uger, efterat denne Anordn. paa behørig Maade er kundgiort, om end ellers den ved Anordn. givne Frist tidligere udløber.